

часопис ариљске летње музичке манифестације

АРИЉЕ

јул 2018. VI

ISSN 2334-8437

Издавач

Удружење за ширење
и подстицај музичке културе
у Србији МУЗИКУС
Маршала Бирјугова 11
11 000 Београд
тел: +381 (69) 611 604
www.arlemm.rs | office@arlemm.rs

Директор

Драгутин Младеновић

Главни и одговорни уредник

Милица Младеновић

Стручни сарадник

Стефан Савић

Сарадници и аутори

Добрило Ненадић, Петар Јањатовић, Дубравка Матовић,
Милунка Николић, Милан Пајевић, Слађана Луковић,
Ана Станисављевић, Мишо Младеновић,
о. Вукашин Милићевић, Весна Аћимовић,
Милка Младеновић, Јована Папан

Графички уредник

MDesign / MМарковић

Лектор

Милка Младеновић

Фотографија

Драгана Селаковић (насловна), Foto Studio Charlie B,
Creative Dzumandzi, Милица Ђорђевић,
Драган Боснић, Момчило Димитријевић,
Милан Обрадовић

Штампа

Алта нова Београд

Тираж

5000

Реч има АРЛЕММ

Данас изгледа као да је лако бити део АРЛЕММ-а,
јер АРЛЕММ чине насмејана деца, посвећени професори,
успешни уметници, драги и задовољни гости.

Да ли је неко пре девет година могао да замисли да ће у
престоници малине, настати фестивал класичне музике?

Да ли је било реално очекивати да ће становништво из
других градова долазити у Ариље, да види и чује највећа
имена данашње музичке сцене, или да ће летњу школу
похађати најбољи млади уметници из Србије, Словеније,
Немачке, Белгије, Француске, Канаде, Америке, Русије...

АРЛЕММ бајка траје већ девет година. Сваке године
из почетка настојимо да се прича, која почиње са „био
једном један дечак који је желео да свира виолину, и
једна девојчица која је желела да пева на великој сцени“,
заврши дивном реченицом „и живели су срећно до краја
живота“.

АРЛЕММ је данас управо то - простор за испуњавање снова
младих, за приказ искуства оних старијих, за дивне дане и
дивне људе, који чине да наша прича траје.

Велику захвалност АРЛЕММ дугује институцијама,
фирмама, појединцима, драгим волонтерима, ученицима,
родитељима, уметницима и професорима, који су
веровали да наша бајка може
да постане стварност!

Са великим еланом идемо ка првој деценији
манifestације, будите и Ви са нама део уметности!

Милица Младеновић

уредник часописа

7 - 25

БЛАГА ПРИРОДЕ И ТАЛЕНАТ ЉУДИ

- Имала је зелене очи / М. Пајевић
- Јанковац код... / А. Станисављевић
 - О Конаку... / М. М. Младеновић
 - Височка бања / А. Станисављевић
- Винарија Бајло: Богатство лагума / Д. Матовић
- Фузија... Драгана Селаковић / М. Младеновић
- Најбитнији осећај... Сретен Вуковић / М. Николић
- Теленор: Концерти први пут уживо / Д. Матовић

26-47

СЦЕНА ФЕСТИВАЛА 2017/18

- Јамп АРЛЕММ / П. Јањатовић
- Марко Луис / М. Младеновић
 - Диванхана / Д. Матовић
 - Сара Ренар / М. Младеновић
- Бисера Велетанлић & Васил Хаџиманов / П. Јањатовић
 - Ју група / Д. Матовић
 - ШМТ Ђуприја / Д. Јовић

48-60

И РАДИОНИЦЕ

- Нешто ново... / С. Савић
- Нежно љубичасто... / С. Савић
- Extreme intimo: Откривање талента... / Д. Матовић
- Алхемија гитаре / С. Савић

61-71

КРУГ МЛАДИХ...

- волонтери: Вељко & Кики / М. Николић
- Психолошке радионице / С. Луковић
 - породица Берлот / Д. Матовић
 - Богата а скромна / М. Николић

72-87

РЕЧ МУДРИХ, УСПЕШНИХ И ХРАБРИХ

- Д. Ненадић: Култура је захтевна / Д. Матовић
- Мокрањчеви дани и АРЛЕММ / С. Савић
- СЕФА: Савремено меценарство / С. Савић
- Удружење „Српски композитори“ / С. Савић
- Пасаж: Странпутице, путеви и путоказ / М. Николић
- Велики Рат / В. Аћимовић

88-100

ПРИЈАТЕЉИ...

- СТЕФАН 30 година породица, па бизнис / М. Николић
- Створитељ стваралаштва / о. В. Миличевић
- Ђачка задруга Звончић из Високе / Ј. Папан
- Све најбоље из Ариља, Рзавске долине / М. Николић
- АРЛЕММ смо сви ми / В. Грбовић

НЕЖНО,
ЛЪУБИЧАСТО
ТКАЊЕ
ФЛАУТЕ

На поетичан и инспиративан начин
 Марина Ненадовић говорила је
 о особеностима свог инструмента,
 флауте, и њеним улогама у
 различитим видовима музицирања.
 Њена посвећеност извођењу
 савремене класичне музике и дела
 српских композитора, подстакла је
 на разговор у вези са тим темама.
 Такође, дотакли смо се и питања
 која се односе на њену интезивну
 педагошку активност.

Марина Ненадовић је дугогодишњи члан Београдске филхармоније, са којом је наступала и као солисткиња. У истој улози нашла се и у следећим ансамблима: Нишки симфонијски оркестар, Камерни оркестар Свети Ђорђе, Камерним оркестарстром Simfonijetom, Оркестар Љубица Марић, изводивши важна дела из флаутског репертоара свих епоха. Оснивач је и члан Дувачког квинтета Београдске филхармоније са којим бележи важне наступе у земљи и иностранству. Такође је оснивач и члан Триа Тембре (флаута, виола и харфа), као и ансамбла за нову музику Градилиште.

■ У прошлогодишњем издању часописа, Ваш „друг по оружју“ Горан Костић, сликовито нам је описао контрабас као инструмент боје чоколаде. Можете ли на сличан начин представити Ваш инструмент, флауту, и нашим читаоцима приближити карактеристике њеног звука?

Светао и таман, мек и снажан, поетичан и хероичан, продоран и интиман, брилијантан, бистар, сребрнкаст, шапутав, певан, ваздушаст, ветровит, озбиљан и шаљив, узвишен, поносан.

■ Као дугогодишња чланица и солисткиња Београдске филхармоније, оснивач дувачког квинтета са колегама из оркестра и Трио Тембре (флаута, виола и харфа), и припадница ансамбла Градилиште, можете ли нашим читаоцима, међу којим има и младих музичара, да пренесете Ваше искуство трију различитих видова музицирања – оркестарског, камерног и солистичког?

Замислите флауту као најфинију, најнежнију љубичасту мекану вуницу од које мајстор ручно ради рукавице. Врхунски осмишљене и скројене, уникатне, привлаче погледе и уздахе. Не треба им ни шал ни капа, оне су посебне саме за себе. То је соло свирка, сваки детаљ, од одабира програма, припреме, егзекуције, то је цео један свет који се у нама самима одвија.

Е сад, замислите исту ту љубичасту нит испреплетану са још неколико боја у топло ћебенце. Неке боје су тамне и топле као фагот, неке сребрне и прозачне као кларинет, широке и снажне траке хорне и можда најлепша од свих, она што сузе изазива, обоа.

То је флаута у квинтету, испреплетана са другима, некад помаже, некад сама пева, некад пулсира као крвоток. Камерна музика је плес неколико боја потпуно различитих које заједнички проналазе хармонију, слушајући се и дајући се. И коначно наша флаута, као љубичаста нежна нит у великој богатој таписерији, пуној не само других боја већ и различитих материјала: перли, дугмића, огледалаца, цветића од вуне. Чудо је та таписерија. То је оркестар. 100 гласова од најнежнијих до најопаснијих, успаваних, цвркутавих, озбиљних, замишљених, грубих, великодушних, стидљивих. Оркестар је свет у малом, прилика да се заједнички ствара лепота.

- Поменути ансамбл Градилиште, специјализовао се за извођење нове, у најширем смислу те речи, модерне музике. Свесни смо да је веома чест случај да савремена класична музика код публике, а и самих извођача, различитих генерација, изазива одбојност и предствља „баук“. Какав је Ваш став по том питању? На који начин доживљавате и приступате савременим делима за флауту, наспрам композиција из других епоха?

Оскар Вајлд је рекао: „Идеја која није опасна не заслужује да је назовемо идеја“. Уметност мора бити опасна, а она данас тражи свој пут, као и при сваком уласку у нову епоху. Ван Гог није продао ни једну слику за живота. Кафка је био потпуно непризнат као писац и радио је као радник у осигуравајућем друштву.

Ариље и његова лепота су још један учитељ

на нашем Семинару, у то сам сигурна. Очекујем да и деца

и моје колеге и ја дођемо отворених срца, ушију и душа

и да у лепоти Ариља разменимо идеје, знања, искуства

и чаролију музике и сви пођемо кући много богатији него

што смо стигли.

Бах је био признат као оргуљаш, али не и композитор. Пуно је примера уметника, непризнатих у време кад су живели. Одговорност нас извођача, је да будемо глас који ће да оживи идеју композитора. Да дамо све што је наше сазнање о свету и уметности, и унесемо то у извођење нових композиција. Будућност ће проценити који глас вреди да се чује и за 100 година. Што се приступа савременом делу тиче, оно се у бити не разликује од приступа било којој другој композицији. Сваки период у музици је на неки начин језик за себе, са својом граматиком, изговором, поетиком. Правила се морају познавати и поштовати, али на крају је у ствари потреба да се композиција разуме, да се открију њени слојеви.

- Са дувачким квинтетом Београдске филхармоније снимили сте ауторски ЦД са делима нашег еминентног композитора Дејана Деспиха. Поделите са нама утиске о том пројекту?

Професор Дејан Деспих је свакако један од најважнијих српских композитора. Дувачки квинтет Београдске филхармоније имао је ту огромну част и срећу да истражи, изведе и сними његове комплетне композиције, написане за овај састав. Оно што је свакако нама било интересантно је да је временски распон између првог и последњег квинтета био готово 60 година и може се јасно испратити како се и музички језик овог нашег важног ствараоца мењао. Снимање за разлику од концертног наступа даје прилику да се детаљи понове, послушају, ураде другачије. И кроз тај рад, композиције

се још боље упознају, забележе и остану и за следеће генерације да их послушају.

- Колико је у Вашој музичкој пракси заступљено извођење музике српских композитора и какав значај има за Вас? Можете ли да нам кажете Ваше мишљење о домаћем флаутистичком репертоару?

Постоји лепа флаутистичка традиција у Србији и многи наши композитори писали су за овај инструмент. Репертоар за флауту српских композитора је веома богат. Ја сам имала част да изведем соло концерте за флауту и оркестар Петра Озгијана, Властимира Трајковића, Ивана Бркљачића, Анте Гргина и велики

број композиција за флауту соло, у разним камерним ансамблима или са оркестром Београдске филхармоније. Познавање српске музике, значајно је као и познавање литературе или сликарства наших сликара. Уметност не производи производ. Уметност треба да произведе размишљање о тренутку у којем живимо. И на нама је да послушајемо.

- Поред извођаштва, већ дужи низ година успешно се бавите педагошким радом, који обухвата и летње радионице. У вези са тим, који су Ваши утисци о концепцији АРЛЕММ-а са мајсторским радионицама и музицирањем у природи? Каква имате очекивања поводом Ваших курсева на овогодишњој манифестацији?

После 22 година provedених у раду са децом, помишљам да можда по мало нешто и знам о педагогији. Оно што за сигурно знам је да сам од сваког мог ученика учила подједнако колико и они од мене, тако да ту можемо много лакше причати о размени него о некаквом „предавању“. Концепт мајсторских радионица се доста разликује од рада са младима током школске године. Време је ограничено и кратко тако да и обострана концентрација и рад морају бити интензивнији. Увек је изазов видети шта може да се уради за недељу дана и ја сам увек дивно изненађена када видим колико и деца воле да реагују на тај изазов. Излазак из познатог окружења, упознавање са новим колегама – музичарима увек је искуство које нас обогати – децу и нас. Ја сам увек семинаре радила са колегама који свирају дрвене дувачке инструменте, тако да је ово и за мене прилика да уз дивне гудачке инструменте и клавири поделим неке нове програме и идеје. Ариље и његова лепота су још један учитељ на нашем Семинару, у то сам сигурна. Очекујем да и деца и моје колеге и ја дођемо отворених срца, ушију и душа и да у лепоти Ариља разменимо идеје, знања, искуства и чаролију музике и сви пођемо кући много богатији него што смо стигли.

■ Стефан Савић